

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Museoviraston lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Museovirasto on osallistunut uudistuksen valmisteluun. Museovirasto on tutustunut luonnokseen ja antaa siitä lausuntoaan seuraavan.

Yleistä

Museovirasto pitää virastouudistusta tarpeellisena. Kuitenkin jo hankkeen alkuvaiheissa Museovirasto ja Suomenlinnan hoitokunta toivat esiin näkemyksensä, että näiden kahden hyvin erilaisia tehtäviä hoitavan viraston yhdistämisellä ei saavuteta erityistä toiminnallista selkeyttä, taloudellisia säästöjä tai muita mittavia synergiaetuja. Museovirasto katsoo, että laajemman muistiorganisaatiot yhdistävän viraston muodostaminen hallinnonalalla olisi mahdollistanut syvempien synergiaetujen muodostamisen. Uudistusta voidaan tästä huolimatta pitää tavoitteiltaan pääpiirteissään onnistuneena. Myönteisenä voidaan pitää erityisesti sitä, että uudistuksella pyritään edistämään hallinnonalan yhteistä suunnittelua ja ohjausta sekä yhteisten tukipalveluiden luomista. Museovirasto katsoo muutenkin, että uudistus on jo nyt lisännyt merkittävästi hallinnonalan sisäistä vuoropuhelua.

Virastouudistuksen yhteydessä selvitettiin, olisiko uudistuksen yhteydessä mahdollista tehdä kulttuuriperinnöstä vastaavasta virastosta kiinteistöhaltijavirasto Suomenlinnaa laajemmin. Museovirasto pitää valitettavana sitä, että asiassa ei löydetty yhteisymmärrystä valtiovarainministeriön ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Ratkaisusta saatavilla ollut hyöty jäi siten saamatta. Museovirasto pitää edelleen tärkeänä, että tämä mahdollisuuden jatkoselvittäminen

pidetään tulevaisuudessa auki. Ratkaisulla olisi Museoviraston näkemyksen mukaan ilmeistä taloudellista hyötyä hallinnonalalle.

Suhteessa lakiin Museovirastosta lakiesityksestä on poistettu laintasoinen säännös Kulttuuriperintöviraston mahdollisuudesta vastaanottaa lahjoitus- ja testamenttivaroja. Valtion talousarviosta annetun asetuksen 72 d §:n mukaan virastot voivat vastaanottaa lahjoitusvaroja. Lahjoitusvarojen vastaanottamisella on suuri merkitys Kulttuuriperintöviraston ja sen toimintayksiköiden kokoelmien karttumiselle. Jos mainittua asetusta näiltä osin muutettaisiin, Museoviraston näkemyksen mukaan on huolehdittava siitä, että Kulttuuriperintövirasto voi vastaanottaa lahjoitusvaroja.

Lausunnoilla olevaan lakiesitykseen ei sisälly sääntelyä hallinnonalan virastojen kansainvälisestä toiminnasta. Kulttuurivirastoa koskevan lain perusteluissa on todettu, että tehtäviin liittyvän kansainvälisen toiminnan voidaan katsoa kuuluvan viraston tehtäviin ilman nimenomaista mainintaa. Museovirasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että muiden ministeriöiden (esim. liikenne- ja viestintäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön) hallinnonaloilla virastojen kansainvälisistä tehtävistä on yleensä säädetty. Vaikka kansainvälinen yhteistyö on tarpeen virastojen tehtävien hoitamiseksi ja niiden voidaan siten katsoa kuuluvan itsestään selvästi virastojen toimintaan, vaikuttaa kuitenkin siltä, että niihin liittyvistä tehtävistä on ollut tapana säätää. Kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät tehtävät ovat myös sivistyshallinnon toimijoille tärkeitä. Museovirasto esittääkin, että jatkovalmistelussa harkittaisiin vielä sitä, että virastoja koskevaan yleislakiin otettaisiin kansainvälistä toimintaa koskeva säännös, esimerkiksi lain 2 §:ään.

Museovirasto kannattaa lausunnoilla oleva hallituksen esitysluonnoksen hyväksymistä tietyin muutosehdotuksin.

Esityksessä on Museoviraston osalta kaksi keskeistä ongelmaa. Ensinnäkään kokoelmien sijoittumisesta Kulttuuriperintöviraston organisaatiossa ei tule säätää lain tasolla. Lisäksi Museovirasto pitää kulttuuriperinnöstä vastaavan kokonaisuuden nimivalintaa epätarkoituksenmukaisena.

Kokoelmat

Esityksen Kulttuuriperintövirastoa koskevan lain 4 §:n 2 momentin mukaan ”Kulttuuriperintöviraston hallinnassa olevien museokokoelmien hallinta kuuluu virastossa Suomen kansallismuseon toimialaan”. Säännöskohtaisissa perusteluissa momenttia on avattu mm. seuraavasti: ”Museolain 3 §:n mukaan ammatillisen museon määritelmään kuuluu, että museolla on kokoelmat. Kokoelmien ylläpitäminen on olennainen osa museotoimintaa. Kulttuuriperintöviraston hallinnassa olevien museokokoelmien hallintaan liittyvät tehtävät säädettäisiin kuuluviksi Suomen kansallismuseo -

toimintayksikön toimialaan. Ehdotettu säännös kattaisi Suomen kansallismuseon kokoelmien lisäksi myös muut esine-, kuva- ja kirjakokoelmat, joita nykyisin hallinnoivat viraston muut toimintayksiköt”.

Museovirasto katsoo, että esitetty momentti on ongelmallinen, eikä Museovirasto tai Suomenlinnan hoitokunta ole tällaisen momentin sisällyttämistä lakiin esittänyt.

Museovirasto on muistiorganisaatio, jonka toiminnan olennainen osa on kokoelmien kartuttaminen ja hallinta. Kokoelmia ei kartuteta ja hallita yksinomaan museotoiminnan näkökulmasta. Kokoelmatoiminta kytkeytyy tietyiltä osin ensisijaisemmin mm. Museoviraston vastuulla olevan viranomaistoiminnan hoitamiseen sekä erilaiseen viranomaistoimintaa tukevaan palvelutuotantoon. Kokoelmat on sijoitettu Museoviraston organisaatiossa eri osastojen vastuulle.

Museoviraston Arkisto- ja tietopalvelut -osasto hallinnoi arkeologisia kokoelmia sekä kuvakokoelmia, jotka muodostavat kokoelmaobjektien kannalta lukumäärällisesti suurimmat Museoviraston hallussa olevat kokoelmat. Osasto vastaa myös Museoviraston kirjastosta, joka on kulttuuriperintöalan tieteellinen erikoiskirjasto, sekä sen toimintaan liittyvistä kirjakokoelmista. Edelleen, Kulttuuriympäristöpalvelut -osasto vastaa Suomen kansallismuseon kokoelmiin liittyvien Seurasaaren ulkomuseon rakennusten rakennuskonservoinnista ja museotonttien ympäristönhoidosta. Myös Suomenlinnan hoitokunnan hallinnassa on erilaisia Suomenlinnaan ja sen rakennuksiin liittyviä kokoelmia. Museovirasto ja Suomenlinnan hoitokunta eivät ole vielä ehtineet arvioida, miten nämä olisi tarkoituksenmukaisimmin järjestettävissä yhdistymisen jälkeen.

Hallituksen esitysluonnos johtaisi käytännössä siihen, että Museoviraston tulisi välttämättä järjestää ainakin mainitut toiminnot Suomen kansallismuseo toimintayksikön vastuulle.

Luonnokseen sisältyvä 2 momentti sanelisi siten hyvin yksityiskohtaisella tasolla, miten Kulttuuriperintöviraston tulisi sisäisesti järjestää toimintansa. Ratkaisu johtaisi siihen, että Museoviraston arkisto- ja tietopalvelut osasto käytännössä lakkaisi olemasta. Erityisesti arkeologiset kokoelmat ja niihin liittyvä tutkimus kytkeytyvät toiminnallisesti ensisijaisesti Museoviraston muinaismuistolakiin perustuvaan viranomaistoimintaan. Suomen kansallismuseon koko kasvaisi lisäksi hyvin suureksi verrattuna Kulttuuriperintöviraston muihin toimintayksiköihin. Hallituksen esitysluonnoksessa esitetty momentti johtaisi organisaatorakenteeseen, jota ei voitaisi enää pitää toiminnallisesti tasapainoisena ja tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena.

Seurasaaren ulkomuseon rakennuttamistoimintaan, rakennusten konservointiin ja museotonttien ympäristönhoitoon sekä Suomenlinnan hoitokunnan toimintaan liittyä ilmeistä potentiaalia synergiaetujen luomiseen. Lausunnoilla oleva hallituksen esitys sitoisi viraston toimintamahdollisuuksia tutkia tätä vaihtoehtoa Museoviraston ja Suomenlinnan hoitokunnan

yhdistämisen jälkeen, eikä siten olisi tarkoituksenmukainen ratkaisu hallinnonalan virastouudistuksen tavoitteiden näkökulmasta.

Hallituksen esitysluonnoksessa on viitattu valtiovarainministeriön virastosuosituksen. Suosituksen mukaan "Toiminnan... ..muuttuessa viraston johdolla on oltava laaja keinovalikoima käytettävissään voidakseen tosiasiallisesti vastata toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta... ..Lähtökohtaisesti viraston johtamisjärjestelmää koskevat tarkemmat määräykset tulee jättää työjärjestyksellä päätettäväksi... ..Vain poikkeuksellisesti tulisi lailla tai asetuksella antaa säännöksiä viraston sisäisestä organisoitumisesta... ..Suorasta organisaatorakenteen säätämisestä tulisi pidättäytyä". Museovirasto pitää tärkeänä sitä, että Suomen kansallismuseo kansallisena kulttuurihistorian museona ja Suomenlinnan hoitokunta maailmanperintökohteena mainitaan lain tasolla toimintayksikköinä. Toisaalta virastosuosituksen perusteella Museovirasto pitää selvänä, että sääntelyn pitäisi olla mahdollisimman niukkaa.

Hallituksen esitysluonnoksessa on myös todettu, että hallinnonalan virastouudistus pyritään toteuttamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti, sillä pyritään selkeyttämään hallinnonalan virastorakennetta, että uusien virastojen rakentamisessa painottuu tehtävien laadukas, asiakaslähtöinen ja tuloksellinen hoitaminen sekä toiminnalliset ja taloudelliset tarpeet sekä saavuttaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja tuottavuushyötyä siten, että sivistyshallinnon tehtävät on mahdollista hoitaa nykyistä pienemmillä resursseilla.

On selvää, että esitetty kokoelmia koskeva sääntely käytännössä tarkoittaa suoraa organisaatorakenteen sääntelyä ja pienentää liikkumavaraa Kulttuuriperintöviraston toiminnan taloudellisesti tehokkaassa järjestämisessä.

Museovirasto katsoo, että kokoelmia koskeva sääntely tulee poistaa annettavasta hallituksen esityksestä. Esitetty sääntely vaikeuttaa Kulttuuriperintöviraston ja sen toimintayksiköiden toiminnan tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä, on virastosuosituksen suositusten lähtökohtien vastainen ja on omiaan estämään hallituksen esitysluonnoksessa esitykselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Museoviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön välillä käytyjen keskustelujen perusteella kokoelmia koskevan momentin tarkoituksena on säilyttää Museovirastossa vallitseva nykytilanne kokoelmienhallinnan suhteen.

Kuten edellä esitetystä käy ilmi, sääntelyn ottaminen lain tasolle on epätarkoituksenmukaista. Luonnoksen pykälässä on käytetty käsitettä museokokoelma, jolla ei ole itsestään selvää määritelmää. Jotta määritelmä ohjaisi nykytilan säilyttämistä, käsite tulisi määritellä riittävällä tarkkuudella. Tarkka määrittely on haastavaa omiaan jäykistämään kokoelmanhallintaa silloinkin,

kun se olisi Suomen kansallismuseo -toimintayksikön toiminnan kannalta tarpeen ja tarkoituksenmukaista.

Museovirasto katsoo, että nykytilanteen säilyttämistä koskeva lähtökohta olisi tarkoituksenmukaisinta ilmaista hallituksen esityksessä sisällyttämällä tätä koskeva perustelu Kulttuuriperintövirastoa koskevan lain 4 §:n 1 momentin perusteluihin.

Museovirasto esittää, että 4 §:n 2 momentti poistettaisiin esityksestä ja 4 §:n 1 momentin perustelujen virke "Kansallismuseon asemasta viraston organisaatiossa on katsottu perustelluksi säätää lain tasolla, koska kyse on keskeisestä kansallisesta kulttuurilaitoksesta" muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:

"Suomen kansallismuseon asemasta viraston organisaatiossa on katsottu perustelluksi säätää lain tasolla, koska kyse on keskeisestä kansallisesta kulttuurilaitoksesta, joka kartuttaa ja ylläpitää valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurihistorian kokoelmia ja edistää kulttuuriperinnön tutkimusta, tunnettuutta ja vaikuttavuutta. Tarkoituksena on, että toimintayksikön vastuulla olisivat myös tämän aseman kannalta tarpeellisten kokoelmien tutkiminen, kerääminen, säilyttäminen, tulkitseminen ja näytteille asettaminen. Tämä vastaisi nykytilannetta, jossa Museoviraston Suomen kansallismuseo -toimintayksikkö vastaa kuvakokoelmia, arkeologisia kokoelmia, kirjastoa, arkistoa ja Seurasaaren rakennuskonservointia lukuun ottamatta viraston hallussa olevista kokoelmista. Suomenlinnan hoitokunnalle kuuluneiden kokoelmien sijoittuminen Kulttuuriperintöviraston organisaatioon tutkittaisiin virastojen yhdistymisen jälkeen."

Kulttuuriperinnöstä vastaavan viraston nimi

Lausunnoilla olevan hallituksen esitysluonnoksessa valittuja nimiratkaisuja on perusteltu mm. siten, että ratkaisussa on otettu huomioon virastojen omat ehdotukset nimiksi, että ratkaisu tasaa nimenmuutoksista aiheutuvia kustannuksia, pienempien virastojen yhdistyminen suurempaan kokonaisuuteen edellyttää, että tehtävien mukaisesta näkyvyydestä pidetään korostetusti huolta, että asiakkaiden tulee jatkossakin löytää sivistyshallinnon palvelut helposti, eikä palveluiden löytyminen saa vaarantua. Esityksen mukaan "nykyisten nimien säilyttämisellä turvataan asiakasmäärältään suurempien virastojen palvelujen löytyminen. Nimet ovat jo vakiintuneita ja helppokäyttöisiä sekä täyttävät hallintolain hyvän kielenkäytön vaatimukset".

Museovirasto katsoo, että Kulttuuriperintöviraston osalta mainitut perustelut nimen muuttamiselle eivät ole osuvia. Vaikka Museovirasto lähtökohtaisesti suhtautui myönteisesti viraston nimen muuttamiseen, se on kuitenkin päätenyt vastustamaan kulttuuriperinnöstä vastaavalle virastolle valittua nimeä. Museovirasto jättikin Sivistyshallinto -hankkeen ohjausryhmässä eriävän mielipiteen valitusta nimestä kaventuneesta taloudellisesta tilanteesta johtuen.

Museovirasto kiinnittää huomiota siihen, että Kotuksen asiantuntijalausunnossa kulttuuriperinnöstä vastaavan viraston nimeksi esitettiin Museovirastoa. Museovirasto on ennen valtion kiinteistöhallinnan keskittämistä Senaatti-kiinteistöille ja Metsähallitukselle hoitanut vastaavaa tehtävää, kuin mitä Suomenlinnan hoitokunta tällä hetkellä hoitaa. Näin ollen Museovirasto nimenä on kattanut myös kiinteistöhallinnan ja rakennuttamisen kulttuurihistoriallisesti merkittävän kansallisomaisuuden hallinnan lisäksi. Nimen muuttamiselle ei tältäköön näkökulmalta ole tosiallista tarvetta. Edelleen, Suomenlinnan hoitokunnan nimi säilyy uudistuksen jälkeen laissa säädettyinä toimintayksikön nimenä. Tältäköön näkökulmalta ei ole tarvetta muuttaa Museovirasto -nimeä.

Museovirasto on toimialallaan merkittävä ja tunnettu nimi, jonka avulla kansalaiset löytävät kulttuuriympäristön suojeluun (ml. rakennussuojelu ja kiinteiden muinaisjäännösten suojelu) ja museoalaan liittyviä asiantuntijapalveluita sekä Museoviraston hoitaman tieteellisen kirjaston, laajat kuva- ja arkeologiset kokoelmat palveluina. Omina laissa nimettyinä toimintayksikköinä Suomen kansallismuseo ja Suomenlinnan hoitokunta tavoittavat kohdeyleisönsä ja sidosryhmänsä. Esityksellä on tarkoitus muodostaa Kulttuuriperintöviraston lisäksi Kulttuurivirasto. Museovirasto toteaa, että mainitut nimet ovat niin lähellä toisiaan, että ne on helppo sekoittaa keskenään. Museovirasto -nimen muuttaminen on omiaan heikentämään ja vaarantamaan sivistyshallinnon palveluiden löytymistä kulttuuriperinnön alalla.

Museovirasto toteaa, että laaditun arvion mukaan viraston nimen muuttaminen maksaa noin 400 000 euroa. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut sivistyshallinnon uudistamishankkeen kertaluonteisiin kustannuksiin yhteensä 2 miljoonaa euroa. Näistä esityksen mukaan käytetään virastojen kirjanpitorakenneuudistukseen 700 000 euroa ja Valtorilta hankittaviin palveluihin 800 000 euroa. Museovirasto pitää selvänä, että nimenmuutokset jäävät lähes kokonaan virastojen omista toimintamäärärahoista suoritettaviksi sekä omana työnä läpi vietäväksi. Museovirasto viittaa virastojen käytettävissä olevien voimavarojen osalta käynnissä oleviin valtionalouden säästötoimenpiteisiin sekä valmistelun aikana tiedossa oleviin valtionalouden kehyksiin.

Museovirasto katsoo edellä esitetyn perusteella, että kulttuuriperinnöstä vastaavan viraston nimeksi tulisi säätää Museovirasto.

Yksityiskohtaiset huomiot

Lakiesitys, asian tausta ja valmistelu, tausta; Museovirasto esittää, että otsakkeen alla ensimmäinen kappale muutettaisiin seuraavasti: ”Opetus- ja kulttuuriministeriö ja sen toimialaan kuuluvat 11 virastoa muodostavat valtion sivistyshallinnon, joka vastaa yhteiskunnan sivistysperustasta. Varhaiskasvatus, koulutus, tiede, taide ja kulttuuri, _kulttuuriperintö_, tekijänoikeuspolitiikka, kirkollisasiat ja uskonnolliset yhdyskunnat sekä liikunta ja nuorisotyö uudistavat yhteiskuntaa ja luovat sivistystä”.

Laki opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoista 4 § 1 momentti; Museovirasto esittää, että momentti muutetaan seuraavasti: ”muun henkilöstön nimittää tai ottaa pääjohtaja, jollei _laissa_ tai viraston työjärjestyksessä muuta määrätä”. Kulttuuriperintövirastoa koskevan lain 4 §:n 3 momentin mukaan Suomen kansallismuseon henkilöstön nimittää tai ottaa ylijohtaja.

Laki Kulttuuriperintövirastosta 2 §:n 1 kohta; Museovirasto esittää, että kohta muutetaan seuraavasti ”toimia kulttuuriperinnön ja -ympäristön suojelun _asiantuntijaviranomaisena_”. Museolain uudistuksen yhteydessä perustuslakivaliokunta edellytti, ettei kulttuuriympäristötehtävää hoitavista alueellisista vastuumuseoista käytettäisiin nimitystä asiantuntija asiantuntijaviranomaisen sijaan. Muutos on aiheuttanut epäselvyyksiä ja haasteita vastuumuseoiden käytännön työssä sekä valitusoikeuksien tulkinnassa. Esityksessä 1 kohdan muotoilu on muutos suhteessa lakiin museovirastosta (vrt. L 282/2004; 2 § 1 mom. 2 kohta). Kun otetaan huomioon museolaissa käytetystä asiantuntija -käsitteestä aiheutuneet epäselvyydet, muutos on omiaan aiheuttamaan vastaavaa epäselvyyttä Kulttuuriperintöviraston rooliin kulttuuriympäristöä koskevien asioiden hoitamisessa.

Museovirasto katsoo, että esityksen kohdassa tulee käyttää sanaa asiantuntijaviranomainen siitä huolimatta, että muiden virastojen kohdalla viranomaisuutta ei korostettaisi. Näiltä osin on kuitenkin otettava huomioon, että esitysluonnoksessa Kulttuuriperintövirasto toimii museoalan asiantuntijaviranomaisena. Lisäksi esitysluonnoksen mukaan Kansallisarkisto toimii arkistoinnin asiantuntijaviranomaisena sekä näkövammaisten ja muiden lukemisesteisten henkilöiden kirjastopalvelujen ja saavutettavan julkaisemisen asiantuntijaviranomaisena. Asiantuntijaviranomainen -muotoilu olisi siten myös yhdenmukainen muidenkin hallinnonalan virastojen tehtävien kanssa.

Mainitun kohdan perustelujen toiseksi viimeiseen virkkeeseen Museovirasto esittää seuraavan muutoksen: ”Virasto osallistuisi alueidenkäytön suunnitteluun antamalla lausuntoja kulttuuriympäristön huomioon ottamisesta ja käymällä neuvotteluja _maakuntien liittojen_, kuntien, rakennuttajien ja alueidenkäytön suunnittelijoiden kanssa”.

Laki Kulttuuriperintövirastosta 2 § 5 kohta: Museovirasto esittää, että kohta muutettaisiin kuulumaan seuraavasti: ”huolehtia _osaltaan_ aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä ja kulttuuriomaisuutta koskevan tiedon tuottamisesta, välittämisestä, tallentamisesta, säilyttämisestä, saatavuudesta ja saavutettavuudesta, edistää sen hallintaa sekä siihen perustuvaa tutkimusta”.

Mainitun kohdan perustelut; Museovirasto esittää kappaleen kolmanneksi viimeisen virkkeen muuttamista seuraavasti: ”Virasto kehittäisi _ja ylläpitäisi_ myös alan tiedonhallintajärjestelmiä koko museokentän tarpeisiin ja mahdollisimman laajasti käytettäväksi. _Virasto pitäisi yllä arkeologisen kulttuuriperinnön valtakunnallisia tietovarantoja ja niihin liittyviä tietojärjestelmiä sekä tuottaisi niihin liittyviä palveluita_”.

Laki Kulttuuriperintövirastosta 2 §; Museovirasto esittää lisättäväksi pykälään uusi kohta: ”tuottaa toimialaansa kuuluvia palveluita”. Kulttuuriperintövirasto tuottaa kulttuuriperintösektorilla erilaisia palveluita (kokoelmapalvelut, konservointipalvelut, digitointipalvelut jne.), joita tarjotaan viraston ulkopuolisille tahoille. Palvelut ovat olennainen osa viraston tulonmuodostusta ja niitä koskeva selkeä toimivaltapykälä on Museoviraston näkökulmasta tarpeen. Museovirasto on jo aiemmin valmistelun kuluessa esittänyt palvelujen tuottamista koskevaa tehtävää Kulttuuriperintövirastoa koskevaan lakiin.

Laki Kulttuuriperintövirastosta 3 §:n perustelut, 1. kappale; Museovirasto esittää, että kohta muutetaan seuraavasti: ”Museoviraston päätoimipaikka on Helsingissä. Lisäksi Museovirastolla on kohteita muuallakin Suomessa ja henkilöstöä niihin sijoitettuna pysyvästi Helsingin lisäksi Hämeenlinnassa, Kotkassa, [POISTETAAN: Orimattilassa], Turussa, Savonlinnassa ja Vantaalla. Suomenlinnan hoitokunnan toimipaikka on Helsingissä”. Museovirastolla ei enää ole toimipaikkaa taikka henkilöstöä Orimattilassa.

Laki Kulttuuriperintövirastosta 6 §:n perustelut, kappaleen viimeinen virke; Museovirasto esittää poistettavaksi sana kuitenkin: ”Omaisuuksia hoidetaan sen erityisluonteen vuoksi kulttuurihistoriallisin perustein huolehtien [POISTETAAN: kuitenkin] samalla siitä, että Suomenlinna pysyy elinvoimaisena kaupunginosana”.

Laki Kulttuuriperintövirastosta 7 §; Museovirasto esittää, että pykälän 1 momentti muutettaisiin kuulumaan seuraavasti: ”Poiketen siitä, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään, maksuja pääsystä Kulttuuriperintöviraston alaisiin museoihin, näyttelyihin ja yleisölle tarkoitettuihin tilaisuuksiin ja esittelyihin _sekä maksuja viraston alaisiin kokoelmiin liittyvistä palveluista_ voidaan alentaa tai jättää maksu kokonaan perimättä silloin, kun se on opetuksen, tieteen tai muuten yleisen edun kannalta tarkoituksenmukaista”.

Tällä hetkellä monet viraston alaisiin kokoelmiin liittyvät palvelut ovat valtion maksuperustelaisissa tarkoitettuja suoritteita, joiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein. Kokoelmien saatavuuden ja käytön lisäämisen sekä tutkimuksen tukemisen tavoitteiden näkökulmasta yksittäistapauksissa olisi tarpeen poiketa maksuperustelain pääsäännöstä viraston alaisiin kokoelmiin liittyvien palveluiden tarjonnassa. Näin ollen olisi tarkoituksenmukaista, että maksuja voitaisiin yksittäistapauksissa alentaa tai jättää maksu kokonaan perimättä silloin, kun se olisi opetuksen, tieteen tai muuten yleisen edun kannalta tärkeää.

Mainitun pykälän perustelut, 2, kappale; Museovirasto esittää ensimmäisen virkkeen muuttamista seuraavasti: ”Suomenlinnan erikoislaatuisen suojellun rakennuskannan käyttötehokkuus on tavanomaista _alhaisempi_ ja rakennukset edellyttävät _tavanomaisesta poikkeavaa_ hoitoa”.

Merisalo Tiina
Museovirasto

Maaperä Juha
Museovirasto